

Læringsverkstedet

BARNEHAGER

ÅRSPLAN 2018-19

Læringsverkstedet

DoReMi

Midtunbråtet barnehage

Vi får verdens viktigste verdier til å vokse

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

Formål med barnehagens årsplan

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanens funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehagelov i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet.

Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Innhold

Velkommen til Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage	4
Visjon.....	7
Våre verdier	7
Barnehagens formål og innhold.....	9
Barns medvirkning	9
Samarbeid mellom barnehage og foreldre	10
Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer	10
Læringsverkstedets pedagogiske konsept	13
Lekende læring, samspill og mestring	13
Læringsverkstedets satsningsområde.....	14
Barnehagens satsingsområde 2018- 2019.....	15
Fra rammeplanens innhold og syv fagområder til Læringsverkstedets fem fagtema ...	19
Barnehagens arbeid med fagområdene	20
Et godt måltid	24
Bakgrunnsdokumenter	25

Velkommen til Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage

Vi ser frem til et nytt og spennende år med fokus på lekende læring, samspill og mestring. Hver dag har vi hjerte for at hvert enkelt barn skal bli den beste utgaven av seg selv.

Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet er en musikkbarnehage som sto ferdig høsten 2012. Barnehagen har 76 plasser og 17 årsverk. Vi har 4 avdelinger:

- Grieg og Bull (1-og 2 åringene)
- Mozart og Vivaldi (3- og 6 åringene)

Barnehagens fokusområde og egenart – *HVEM ER VI?*

Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage er en musikkbarnehage. Vi vektlegger verdien av å stimulere barns musikalske utvikling. Vi skal stimulere til lek og læring gjennom musikk, og at barna får erfaring med ulike instrumenter. I Midtunbråtet bruker vi mye musikk med barna, både i samlingsstund og i leken. De får erfaring med å spille på ulike instrumenter: djember, rytmeegg, rytmepinner, marakas, ukulele m.m. De lærer seg sanger utover de tradisjonelle barnesangene, sanger som «Vodeliatsja», «Malela» og «ai,ai,ai», «Palo-Bonito-E» og «Seidama». Dette er sanger med rytme, håndbevegelser og bruk av stemmen som lyd. Det er ikke mye tekst, det er mer vekt på melodi. Enkle repeterende sanger som det er lett for barna å bruke instrument og håndbevegelser til.

Som musikkbarnehage har vi fokus på barnas spontansang. Barn produserer mye musikk selv. De har lydaging med stemmen, nynner og skaper spontansang, de synger om her og nå, nynner for seg selv. Utrolig gøy å lytte på. De synger om opplevelser de har hatt, de synger om tingene de gjør eller bare lager lyder for seg selv. Vi kaller dette pludremonolog, illustrerende sanger (sanger om hva de har gjort, skal gjøre eller gjør) eller konkrete sanger (nynner noe vi har sunget i samlingen, men kan lage ny tekst). Dette er ordlek og bra for språkutviklingen. Dette skal vi stimulere og være med på som voksne. Vi vil lage dialog i sangen, pludre med, prøve å synge med på barnas flytende pludring ved å herme. Barna fører ordet, så speiler vi og gir slik en bekreftelse til barnet. Vi vil også la de få fred til å synge mens de leker.

Musikkopplevelser for barna er viktige av flere grunner. Musikk stimulerer sanseutviklingen, og musikk skaper samhørighet mellom barn og voksne og mellom barna. Musikk, sang og bevegelse stimulerer barnas utvikling perseptuelt, språklig og emosjonelt.

Vi ser at barn i 1-2 års alderen er aktivt lyttende- de lytter og tar inn musikk med hele seg – de nikker, klapper, gynger på beina, vrikker på skuldrene eller sitter helt stille og tar det inn. Med alderen blir barna mer og mer aktive i det å bidra med musikkinstrumenter og det å synge med i fellesskapet. For å fremme denne utviklingen har vi i Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage fokus på kunnskap om hvordan formidle sang og rytme til barn. Vi må legge sangen i et toneleie som barna klarer å synge i. Barn liker ofte å synge lysere enn vi voksne naturlig synger. Det å synge sakte er også en viktig faktor. Barn kan lett falle av og ikke få med seg sangen om tempoet blir for fort. Hvis vi synger fortere enn barna klarer å uttale en tekst, vil de oppleve nederlag. De klarer kanskje å bli med på endeordene i setningen, men vi vil styrke deres språkutvikling og mestringsfølelse ved at de skal klare å synge med i hele sangen.

I Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage har vi har to årlige konserter. En julekonsert og en sommerkonsert. Her får hver avdeling vist frem for foreldrene hva barna har hatt det gøy med innenfor musikken. Det blir sang, dramatisering og dans.

Tabellen nedenfor oppsummerer vårt arbeid med DoReMi- konseptet

Hva?	Hvordan?	Hvorfor?
Lek og læring med musikk	<ul style="list-style-type: none"> • Å synge tradisjonelle og nyere sanger på norsk • Sangleker • Musikkeventyr • Dans i ulike sjangre • Lytter til musikk i ulike sjangre • Tar utgangspunkt i barnas spontansang 	<ul style="list-style-type: none"> • Musikkglede • Musikalsk utvikling • Utvikle konsentrasjonen • Stimulans på barnekulturen • Gehørtraining • Meloditrening • Øve opp evnen til aktiv lytting • Språkutvikling
Barna får erfaring med å spille instrumenter	<ul style="list-style-type: none"> • Å spille rytmeinstrumenter (djember, rytmeegg, rytmepinner, marakas og ukulele) • 5-åringene har egen instrumentundervisning 	<ul style="list-style-type: none"> • Gleden over å spille et instrument • Rytmefølelse • Koordinasjonstrening
Barna får erfaring med engelsk	<ul style="list-style-type: none"> • Å synge tradisjonelle og nyere sanger på engelsk • Farger • Telling • Rim og regler • Ukedager • Vær • Begrepslære som går på «meg selv og familien min» 	<ul style="list-style-type: none"> • Språkutvikling
Månedens sang	<ul style="list-style-type: none"> • En sang knyttet til hver måned • Alle avdelingene har denne sangen med på månedsplanen og bruker den aktivt på avdelingen <p>August: hjertevenn-sangen September: venne-sangen Oktober: Tellesangen November: Kaspar himmelsprett (overgang til at det snart er vinter) Desember: Musevisa Januar: Snømannen Kalle - på engelsk og norsk Februar: Hometitten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • faste tradisjoner • Skape en felles «base» av sanger som barna i Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråttet barnehage kan

	<p>Mars: Hjulene på busen - dramatisere teksten</p> <p>April: "Hysj, kan du høre"</p> <p>Mai: "Det går et festtog gjennom landet"</p> <p>Juni: Antijanteloven sangen</p> <p>Juli: Liv og glade dager</p>	
Arrangering av jule- og sommerkonsert	<ul style="list-style-type: none"> • Å la barna opptre som solist og i gruppe • Å opptre på konsertene og ulike arrangementer • Skape noe sammen og la barna medvirke i prosessen mot det vi fremviser på konsertene 	<ul style="list-style-type: none"> • Evne til å tørre å stå frem foran en gruppe • Bygge opp barnets mestringsevne og troen på seg selv • Gleden av å skape noe sammen som barnehage og avdeling

Kontaktinformasjon:

Besøksadresse:

Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage

Midtunheia 14

5224 Nesttun

Telefon: 97 67 07 02

Styrer: Mari Dragland

Hjemmeside: <https://laringsverkstedet.no/midtunbratet>

Epost: Midtunbratet@laringsverkstedet.no

Telefon avdelingene:

Grieg: 979 97 252

Bull: 979 97 253

Mozart: 979 97 254

Vivaldi: 979 97 255

Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring.

For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside:

<https://laringsverkstedet.no>

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål).

Visjon

Vi ser på barna som verdens viktigste verdier og det mest verdifulle vi har. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

«VI FÅR VERDENS VIKTIGSTE VERDIER TIL Å VOKSE»

I våre barnehager arbeider vi for at alle barn skal få et best mulig grunnlag for videre utvikling, læring og et godt liv. Vi ønsker at barna skal vokse i kunnskap og mestring, i trygghet og empati.

Våre verdier

Vi skal være «**Leken og ambisiøs**». Vi byr på oss selv og har det moro. Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem.

Vi skal være «**Raus og tydelig**». Vi har takhøyde og frihet samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre.

Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn. Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og å sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskap, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. I følge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Disse er:

- **Demokrati**
- **Mangfold og gjensidig respekt**
- **Likestilling og likeverd**
- **Bærekraftig utvikling**
- **Livsmestring og helse**

▪ Demokrati

Vår barnehage skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og få delta. Barn skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskapet. Midtunbråtet barnehage har fokus på at barn skal møtes med respekt og anerkjennelse. Vi motvirker all form for diskriminering.

▪ Mangfold og gjensidig respekt

Barn skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskapet.

Våre tiltak for å oppnå dette er:

- Vi tilrettelegger for samarbeid slik at barn med ulik kulturell bakgrunn kan få uttrykke seg og sin kultur i vår barnehage.
- Vi har fokus på samarbeid og respekt for hverandres ulikheter gjennom arbeid med hjerteprogrammet, i lek og på voksne som rollemodeller.

▪ Likestilling og likeverd

Barnehagen bidrar i danningen av barnas verdier og holdninger. Vi har fokus på at barn skal møtes som likeverdige individer, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, etnisitet, kultur, sosial status, språk og religion. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering.

Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse.

Våre tiltak for å oppnå dette er:

- Vi ser barn som likeverdige medmennesker og ser på ulikhet som en ressurs. Vi ønsker å løfte frem alle barnas ulike kompetanser og fokusere på barnas trivsel, trygghet, livsglede, mestring og følelse av egenverd.
- Gi barna forståelse for at alle mennesker er ulike men like mye verdt gjennom arbeid med samspill og lek. Voksnes støtte og veiledning er viktig.

▪ Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barnets evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

Våre tiltak for å oppnå dette er:

- Gi barna gode naturopplevelser og lære de å ta vare på og respektere naturen.
- Bruk av kildesortering i barnehagen der vi involverer barna.
- Dyrking av egen mat, kompostering av matrester og fokus på matens opphav.
- Bruk av naturmaterialer og gjenbruk i lek og forming.

▪ Livsmestring og helse

Barnehagen skal bidra til barnets trivsel, livsglede, mestring og følelsen av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal gi barna utfordringer i et trygt miljø, og gi barn muligheter til å prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap.

Våre tiltak for å oppnå dette er:

- Tilrettelegger for barns behov for søvn, ro og hvile gjennom sovetid og hvilestund.

- Støtte og veilede barna til å uttrykke seg selv og sine kroppslige- og følelsesmessige behov.
- Bruk av Læringsverkstedets egen handlingsplan mot mobbing.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål, 3. ledd).

Læringsverkstedets pedagogikk er vår fortolkning av innholdet i rammeplanen og ivaretar rammeplanens føringer.

Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse.

- **Omsorg og lek, læring og danning**
- **Vennskap og fellesskap**
- **Kommunikasjon og språk**

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Våre tiltak for å oppnå dette er:

- Vi skal ha en barnehage hvor vi lytter og er oppmerksomme på barna. Vi skal møte dem der de er.
- Gjennom lek og aktivitet i smågrupper vil barna få mulighet til å utvikle god lekekompetanse tilpasset deres alder og modning. Barna får trene på å stå i valg de tar og å få ro rundt aktivitetene sine.
- Vi fokuserer på å gi rom for barnas utøvelse av empati og omsorg for hverandre gjennom lek, samarbeid og samspill i hverdagen. Vi oppfordrer barna til å si sin mening og å respektere hverandre og hverandres grenser.
- Vi har en tro på at vi alle lærer i samhandling med andre mennesker- gjennom hjelpemidler og verktøy, og at læringen foregår i de gode sammenhenger. Gjennom kreativitet kan vi omskape og påvirke vår egen læringssituasjon. Dette er noe vi jobber aktivt med for å skape et godt pedagogisk læringsmiljø med vekt på samarbeid.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. Barnehageloven §3, Grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta (Kunnskapsdepartementet, 2017). For å oppfylle rammeplanens intensjoner krever det at barnehagepersonalet er lydhøre og anerkjennende i sin

kommunikasjon med barna. Barnas mulighet til medvirkning i sin egen hverdag gjenspeiles særlig i det pedagogiske arbeidet.

Våre tiltak for å oppnå dette er:

- Barna skal få en begynnende forståelse for demokrati. Barna skal få oppleve medbestemmelse gjennom rammer vi voksne setter.
- Prosjektarbeid ut fra barnas interesser – finne veien videre i prosjekter via observasjon, gjenskaping gjennom bilder, refleksjon og dokumentasjon.
- Være bevisst vårt barnesyn. Gi barna tid til å forske, undre seg og prøve ut egne ideer. – Alle voksne ser og lytter til barna, slik at de blir hørt når de gir uttrykk for sine meninger, følelser, ønsker og behov.
- Aldersinndelte grupper bidrar til at personalet lettere kan se enkeltbarnets forutsetninger og behov, og dermed tilrettelegge hverdagen og prosjektene ut fra det.
- Fremme å skape et fysiske læringsmiljøet som er tilrettelagt slik at barna gis mulighet til selv å velge å sette i gang med aktiviteter på egen hånd. På denne måten blir barna aktivt medvirkende gjennom dagen.

Samarbeid mellom barnehage og foreldre

Vi skal sammen skape en sosial læringsarena som setter gode spor er vårt løfte til foreldrene. Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen.

Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer

Lov om barnehager og Rammeplanen pålegger at barnehagen legger til rette for både barns og foreldres medvirkning. I Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage skjer dette samarbeidet på flere måter.

Foreldreråd og SU

"For å sikre samarbeid med barnas hjem skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg (SU)."

Lov om barnehager, kap. 2, § 4

Foreldrerådet består av alle foreldre / foresatte i barnehagen. I Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage velger foreldrerådet sine representanter til FAU (Foreldrenes arbeidsutvalg) ved høstens første foreldremøte. Det velges en representant og en vararepresentant fra hver avdeling. Foreldrerådet gir FAU myndighet til å velge SU-representanter blant de valgte foreldrerepresentantene.

Samarbeidsutvalget (SU) består av en eierrepresentant, to ansattrepresentanter og to foreldrerepresentanter.

FAU og SU er viktig for samarbeid og kontakt mellom foreldregruppen og barnehagen. SU gjennomfører 2 møter i løpet av barnehageåret. Ett møte på høsten og ett møte på våren. FAU har møte i forkant av SU møtene.

Brukerundersøkelse

Hvert år gjennomføres en brukerundersøkelse som utarbeides av Sentraladministrasjonen. Resultatene herfra vil gi føringer for hva som videreføres / endres / styrkes.

Foreldresamtaler

Barnehagen har to årlige foreldresamtaler, en vår og en høst. Dette er samtaler mellom pedagog på teamet og foreldre / foresatte til hvert enkelt barn. Foreldresamtalene er et forum for allsidig samtale rundt det enkelte barn, der personalets systematiske observasjoner av barnet blir gjennomgått. På samtalen setter pedagogen og foreldre / foresatte, sammen, individuelle mål for barnet.

Ved behov kan både foreldre og pedagogisk leder ta initiativ til ytterligere samtaler.

Planleggingsdager 2018/2019

31.august	01.februar
21.september	31.mai
19.oktober	

Overganger

En overgang fører til endringer i barnets rammer og rutiner. I Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage er vi opptatt av at barn og foreldre skal føle seg trygge, og alltid bli møtt av kompetente, varme medarbeidere.

Fra hjem til barnehage

Tilrettelegging for de yngste barna

Tilknytning:

Barns tilknytning til voksne er viktig for den emosjonelle, sosiale og kognitive (tankemessige) utviklingen). En god tilknytning danner en trygg base slik at barnet kan bruke kreftene sine på å utforske verden og lære. Sunn tilknytning er avhengig av nære omsorgspersoner som har evne til å fange opp og gi respons på barnets signaler. Dette påvirker barnets selvbilde og evne til samhandling med omgivelser og andre mennesker. Foreldrene er barnets primære, nære omsorgspersoner.

Mange barn har frem til barnehagestarten kun vært sammen med foreldrene sine eller andre nære omsorgspersoner. Det er derfor helt naturlig at barna protesterer når foreldrene forlater dem i barnehagen for første gang. Vi som jobber i barnehagen skal nå fylle en funksjon som barnets andre trygge base, og gi barnet trygghet og omsorg i foreldrenes fravær.

I barnehagen er det mange nye inntrykk for et lite barn. Det er derfor viktig for oss i Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage at hvert barn får én fast voksen å

forholde seg til under tilvenningen, en primærkontakt. Først når primærkontakten fyller rollen som barnets andre trygge base, kan barnet vende seg ut mot resten av gruppen av barn og voksne og ta del i leken og læringen.

Det er ingen fasit på hvor lang tid en tilvenning til barnehagen skal ta, og ingen barn skal presses til å legge bort sine individuelle behov. Felles for alle barna i Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage er at vi strekker tilvenningen over to uker. Noen barn er klare for å være uten foreldrene etter de tre dagene mange barnehager har som norm, men vi har sett at mange barn trenger lenger tid på å venne seg til den nye barnehagehverdagen. Dette vil gagne barna på sikt, da en god tilvenning danner grunnlaget for trygghet, trivsel, lek og læring. Samarbeidet med foreldrene er svært viktig, og vi vil ha en åpen kommunikasjon om hvert enkelt barns behov.

I Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage er vi stolte av å ha flere pedagoger med videreutdanning eller fordypning i småbarns pedagogikk. Alle ansatte har god kunnskap om hvordan vi gjør barnas overgang til barnehagen så god som mulig. Det handler om å være tilstede for barna både fysisk og følelsesmessig. De voksne oppholder seg for det meste på gulvet, i barnas øyehøyde, alltid tilgjengelige med et fang når barnet trenger det.

Fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling

I Læringsverkstedet er vi opptatt av at barnet og foreldrene alltid skal føle seg velkommen og møte kompetente og varme medarbeidere. Overgangen fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling er for mange barn og foreldre en milepæl. Ingen barn er like og behovene ved overgangen er derfor individuell. Vaner, forutsigbarhet og trygghet er viktig for en god tilvenning og noen barn trenger en lengre tilvenning enn andre.

I Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage bytter barna avdeling i hovedsak hver høst. Barna gis mulighet til å besøke og leke på større avdeling dersom vi ser at barnets modenhet og behov for nye utfordringer vil bli stimulert til videre utvikling gjennom slike besøk. Alle overganger til ny avdeling skjer uansett gradvis på den måten at barna får være noen dager på sin nye avdeling før byttet blir endelig. Barna som skal bytte avdeling til høsten starter en besøksordning/tilvenning til ny avdeling før sommerferien. Det blir også med kjent personal over til ny avdeling på høsten.

Foreldre blir tilbudt overgangssamtale med pedagogisk leder/barnehagelærer på den nye avdelingen.

Fra barnehage til skole

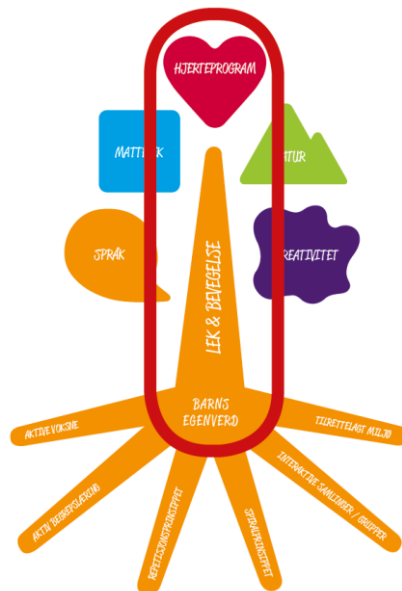
Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage arbeider i henhold til Bergen Kommunes retningslinjer for samarbeid mellom barnehage og skole og Stortingsmelding nr. 41 om kvalitet i barnehagen.

For barn som har behov for særskilt tilrettelegging vil barnehagen ta initiativ til overføringsmøte der aktuelle instanser, etter samtykke fra foreldre, møtes for å planlegge overføring og skolestart til beste for barnet.

Læringsverkstedets pedagogiske konsept

Den norske barnehagetradisjonen bygger på et helhetlig lærings syn. Læringsverkstedet har utviklet et pedagogisk konsept som ivaretar dette perspektivet. Med **Hjerteprogrammet** og **Lekende læring, samspill og mestring**, ivaretar vi barnehagens samfunnsmandat (Lov om barnehager, 2005) og rammeplanens føringer for barnehagens innhold og oppgaver. Omsorg og lek, læring og danning er svært viktige elementer i grunnlaget for Læringsverkstedets pedagogikk.

Barns egenverd er kjernen i vårt pedagogiske konsept og sentralt i alt vårt arbeid. Hvert enkelt barn er kompetent og har iboende ressurser som skal få komme til uttrykk og utvikles i barnehagen. Barns egen nysgjerrighet og undring legger grunnlaget for livslang læring. Barn skal støttes og oppmuntres til å uttrykke seg, bli synlig og ha rom for medvirkning. For oss handler det om å gi barn rom, i både i fysisk og psykisk forstand, for å uttrykke seg sammen med andre. Hvert enkelt barn skal oppleve å bli sett, hørt og forstått av anerkjennende, tydelige og ansvarsfulle voksne.

Lekende læring, samspill og mestring

Lekende læring, samspill og mestring

Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv. Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement vil kunne finne sted. Barn skal få undre seg og stille spørsmål, søke opplevelser og gjøre erfaringer på egne læringsarenaer. Barnehagen skal gi rom for barns ulike perspektiver og opplevelsesverdener.

Vi bruker:

Repetisjon - repetering av kjernestoffet i våre fem fagtema. Repetering handler om å repetere jevnlig for at barnet skal få utvikle gode læringsspor.

Spiralprinsippet – sikrer en systematisk, helhetlig og kontinuerlig utvikling av barns ferdigheter, kunnskap og læring innenfor alle fagtemaer. Sikrer på den måte progresjon.

Digital praksis – bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Utøve digital dømmekraft og legge til rette for barnas utforskning.

Læringsverkstedets satsningsområde

Relasjonskompetansen - Lokalt best, med gode relasjoner som en rød tråd i alt vi gjør.

Barns trivsel er den voksnes ansvar, og gode relasjoner er avgjørende i dette samspillet. Vi tror på at gode relasjoner, som en rød tråd i alt vi gjør, hever kvaliteten i barnehagen. Det bidrar til å skape et godt psykososialt leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert.

Hele livet vårt formes gjennom relasjonene vi har til andre mennesker. Kvaliteten på relasjonene og samhandling ansatte og barn mellom barn er særlig viktig for kvalitet i barnehagen. Å utvikle gode sosiale ferdigheter, empati og vennskap i barndommen er viktig for å kunne utvikle et godt selvilde. Gode relasjoner vil igjen få betydning for trivsel, utvikling og læring.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke å handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen er forpliktet til å begrunne, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven rammeplanen.

Dokumentasjon

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Vurdering

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Pedagogiske evalueringer som grunnlag for vurdering. Vi gjennomfører jevnlig pedagogiske evalueringer på personalmøter, avdelingsmøter, pedagogmøter, pedagogiskledermøter, pedagogkvelder og barnesamtaler gjennom hele barnehageåret.

Barnehagens satsingsområde 2018- 2019

I Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage har vi satsningsområdet **lek**. Rammeplanen 2017 sier følgende om leken i barnehagen:

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre. (s.20)

Personalet skal:

- Organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketema.
- Fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek.
- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser.
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre.
- Være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek.
- Ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.

(Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017 s.20)

Alle disse løftene til barna for å fremme deres lek går inn i hverandre og skal prege oss som barnehage hele tiden. For å gjøre oss bevisst hvordan vi jobber og hvordan vi ønsker å ha det, er det allikevel viktig å sette fokus på enkelte områder og vie de større oppmerksomhet. Barnehageåret 2018/2019 vil vi ha spesielt fokus på punktene:

- *Personalet skal bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketema.*
- *Personalet skal være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek.*

Hva	Hvordan	Hvorfor
<p>Et felles leketema for alle avdelingene</p>	<p>Ta utgangspunkt i ett eventyr, en bok/fortelling eller en sang. Barnehageåret 2018/2019 vil vi ha fokus på «Geitekillingen som kunne telle til ti».</p> <p>Gå sakte frem i presenteringen av eventyret. F.eks. begynne med hva er en geitekillling? Hvorfor heter det kalv, ku og okse. Hva heter barna til hesten? M.m.</p> <p>Fordype seg i aspekt ved eventyret som barna finner interessant. For slik la barna medvirke i hva man setter fokus på ved eventyret.</p> <p>Personalet og avdelingene samarbeider på tvers om å</p>	<p>Barna opplever i dag mange ulike stimuli, og får mange interesser ut fra det de ser på tv og eller leser i bøker, dette tar de med seg og bruker i leken sin. Vi tenker at for å fremme god lek mellom barna så kan det være en god støtte for de å ha en felles referanseramme rundt ett leketema.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fremme fantasileken • Fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek • Fremme barns medvirkning <p>«Geitekillingen som kunne telle til ti» blir en felles plattform for både barn og voksne til å skape en lek og et fokus som er med oss i hele barnehage hverdagen. Og gjenkjennbart for hele barnehagen</p>

	inspirere og skape materiale knyttet til leketemaet.	Et felles leketema gjør at også fellessamlingene vil bli preget av dette leketemaet: «Geitekillingen som kunne telle til ti»
Rolle lek	Være i ulike roller. Kle seg ut Delaktige voksne som bygger opp om leken og utvider den Gi barna ressurser for å kunne drive leken videre	Fremme at barna eier eventyret og former det til sitt eget Medvirke til at barna bruker fantasi. Utvikle og videreutvikle leketema. Erfaring med samspill med andre barn, og det å føye seg i leken og det å bidra i leken. Utvikle sosial kompetanse Erfaring med det å invitere seg selv inn i leken.
Leken ute	Gi barna erfaring med hvordan uteområdet kan brukes til lek	En dag i måneden uten leker ute Lage et repertoar av regelleker en kan gjøre med barna ute. Ta med musikkinstrumenter ut Bruke sangleker i leken ute Aktive voksne som tilrettelegger for god lek ute
Fantasering	Under seg med barna. La barna snakke uten å begrense de. Bygge opp om fantasien og barnas undring. Leve oss inn i barnas lek.	Stimulerer til kreativtenkning og fantasiutvikling. Personalgruppen må ha respekt for og gi hverandre rom til å være tilstede i barnas lek.

<p>Barns medvirkning</p>	<p>Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser.</p> <p>Bruke barnas interesse og undring til å drive frem fokuset i leketemaet: «Geitekillingen som kunne telle til ti»</p> <p>Tilrettelegge avdelingen slik at barna skal kunne delta og vise hva de er interessert i.</p> <p>Leketemaet skal være synlig i avdelingene slik at barna skal kunne gjøre leketemaet til sitt eget og kunne være med å forme prosessen med leketemaet.</p>	<p>Fremme at barna får være delaktige og bidra i dialogen og prosessene med et leketema.</p> <p>Barnas initiativ og ideer tas på alvor.</p> <p>Barna skal erfare at vi tar deres lek på alvor og bygge videre på den leken som barna viser interesse for.</p> <p>Fremme demokrati.</p>
---------------------------------	--	--

Prosjekt

Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage har prosjekt som hovedarbeidsform.

Prosjekt som metode gir mulighet for å gå i dybden i temaene vi velger. De syv fagområdene i rammeplanen blir implementert, og arbeidsformen gir mulighet for progresjon for det enkelte barn og for barnegruppen som helhet.

For å finne et tema må personale iakttå og lytte til barna med det formål å få øye på hva som engasjerer dem. Dette gjøres for eksempel i barnas engasjement på turer, i samtaler, i barnas lek inne og ute og i barnas tegninger. I barnas nysgjerrighet og engasjement ligger kilden til temaene. Før et nytt prosjekt starter må personalet skaffe seg kunnskaper om tema for å kunne planlegge for hva som kan komme til å skje.

For å jobbe godt med denne arbeidsmåten kreves det god planlegging. Vi tar da for oss **forutsetningene**, som for eksempel hvilke barn og voksne som skal være med, og tid og sted vi har til rådighet. **Mål** for prosjektet må være definert. **Arbeidsmåtene**, for eksempel hvilke materialer og metoder vi skal bruke skal være gjennomtenkt på forhånd. **Evaluering** er en stadig pågående prosess gjennom hele perioden. Hvert prosjekt skal også ha en definert **avslutning**. Prosjektarbeidene skal være "levende" og planene justeres underveis.

Hvert prosjekt vil naturlig ha mer intensive perioder, og vil bli delt inn i flere faser og delprosjekter. Prosjektet sikrer at alle sider av barnehagens hverdag blir sett og ivaretatt.

Gjennom dokumentasjon og pedagogiske skrivelser får foreldrene innblikk i, og informasjon om pågående prosjekt.

Vi jobber innenfor alle fagområdene i hvert prosjekt. Dette synliggjøres spesielt i verkstedsrapporten fra hver avdeling.

Barnehageåret 2018-2019 skal hele barnehagen jobbe med samme prosjekt. Hovedtemaet for prosjektet er "**Geitekillingen som kunne telle til ti**", så vil det være barnas engasjement og interesser som blir styrende for innhold og aktivitetene i prosjektet på de ulike avdelingene og de aldersinndelte gruppene.

Fra rammeplanens innhold og syv fagområder til Læringsverkstedets fem fagtema

Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn gode utviklingsmuligheter og trivsel. Barnehagens pedagogiske tilbud skal romme innhold fra rammeplanens syv fagområder.

Vi arbeider systematisk og kontinuerlig med alle rammeplanens fagområder. Læringsverkstedet har valgt å fortolke og sette rammeplanens syv fagområder sammen til fem fagtemaer. Det bidrar til god organisering og progresjon i vårt pedagogiske arbeid. Hvert fagtema har et eget ikon som går igjen i materiell som barnehagen bruker i sitt arbeid. Rammeplanens fagområde *Kropp, bevegelse, mat og helse* er en del av selve kjernen i vårt pedagogiske konsept og inngår derfor som del av alle innhold og arbeid med alle våre fem fagtema.

Hjerteprogrammet er utviklet av Læringsverkstedet som et verktøy for barnehagens arbeid med sosial kompetanse innen kategoriene JEG, DU og VI. Hjerteprogrammet er for oss formålsparagrafen i praksis. Det dekker rammeplanens fagområde Etikk, religion og filosofi, samt elementer i rammeplanens fagområde Nærmiljø og samfunn, Kropp, bevegelse, mat og helse, samt temaet bærekraftig utvikling.

Språk dekker rammeplanens fagområde Kommunikasjon, språk og tekst og inneholder alle elementer som sikrer at barnehagen arbeider med et godt språkmiljø og språkutvikling for alle barn. Fagtemaet Språk inngår som en naturlig del i alt av barnehagens arbeid og hverdagsaktiviteter

Mattelek rommer innholdet i rammeplanens fagområde Antall, rom og form. Mattelek for skolestarterne er en viktig del av dette fagtemaet i barnehagen. Barnehagens arbeid med fagtemaet Mattelek lar barn leke og erfare matematikk på en variert måte og som gir en begynnende matematisk forståelse.

Kreativitet favner barnehagens arbeid med rammeplanens fagområde Kunst, kultur og kreativitet. Kreativitet er et omfattende fagtema og er svært ofte del av barnehagens pedagogiske arbeid med våre andre fagtema.

Natur dekker rammeplanens fagområder Natur, miljø og teknologi og Nærmiljø og samfunn. I vårt fagtema Natur inngår biologi, fysikk, kjemi, zoologi og geologi som viktige temaer som barnehagen skal inkludere og la barna gjøre erfaringer med i arbeidet med dette fagtemaet. Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse er også del av fagtemaet Natur.

Barnehagens arbeid med fagområdene

Språkdagen:

Geitekillingen som kunne telle til ti

Språk dekker rammeplanens fagområde Kommunikasjon, språk og tekst og inneholder alle elementer som sikrer at barnehagen arbeider med et godt språkmiljø og god språkutvikling for alle barn. Arbeidet med språkutviklingen inngår som en naturlig del i alt av barnehagens arbeid og hverdagsaktiviteter.

0-3 år

I år vil vi stimulere barnas språkutvikling gjennom ett felles leketema for hele barnehagen. Ved hjelp av konkrete, dramatisering og bøker skal barna få bli kjent med historien om Geitekillingen som kunne telle til ti. Barna skal få bli kjent med de ulike dyrene. Både det å kunne kjenne dem igjen og det å vite hvilken lyder dyrene har, hva de spiser m.m.. Vi kommer til å bruke sanger, rim og regler for å konkretisere eventyret. Prosjektet vil bli synliggjort på avdelingen gjennom bilder og tekst fra historien, samt bilder fra barnas egne arbeid med prosjektet. Det å få bilder og tekst på veggen på avdelingen kan bidra til den gode samtalen og til videreutvikling av leken.

3-6 år

I tillegg til det som står over, kan de eldste få være med å dramatisere historien og etter hvert lage sine egne variasjoner av historien. Tekstskaping av egne historier og sanger vil være en viktig del av språkstimuleringen på storsonen. Vi kan knytte årlige tradisjoner inn i prosjektet, som for eksempel at julenissen skal være med på fergen, båten pyntes til 17.mai, fylles med påskeegg etc.

Forslag til språkaktiviteter:

- Lage egne lottospill
- Lage egne konkrete til å bruke i dramatisering
- Lage lydspill – spille inn de ulike lydene
- Kims lek – hvem har falt ut av båten
- Livredning
- Brannøvelse på båten
- Lage egne sangkort

Kreativdagen:

Geitekillingen som kunne telle til ti

Gjennom arbeid med «Geitekillingen som kunne telle til ti» skal barnehagen legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. (rammeplanen 2017)

Det å gi barna en felles plattform/utgangspunkt kan være med å skape tilhörighet og felles eierskap. Gi barna stolthet gjennom felles identitet.

Det at vi på hele huset jobber med det samme temaet gir alle barna en felles forståelse/tilhörighet.

- Tilrettelegge for prosjektarbeid ved å gi barna materiell for å sette i gang fantasien
- Konkreter
- Muntlig fortelling
- Visuell opplevelse
- Sanger

- Instrumenter (for eksempel hvert dyr har sin lyd)
- La barna komme med sine uttrykk/opplevelser
- Lage en fantasiverden både ute og inne som brukes aktivt i leken til barna
- Dramatisering, voksenstyrt og på barnas premisser
- La barna få kjennskap til forskjellige materialer gjennom å lage de forskjellige komponentene i eventyret
- Landart

Naturdagen:

Geitekillingen som kunne telle til ti

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring.

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna får kunnskap om dyr og dyreliv og lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi.

- Vi tar med oss geitekillingen ut
- Vi bruker naturmaterieell til å skape fantasiverdenen
- Besøke bondegård
- Gjøre seg kjent med noen av dyrene i fortellingen: «En for meg(geitekillling), to for kalven, tre for kua, fire for oksen, fem for hesten, seks for purka, sju for katta, åtte for bikkja, ni for sauene og ti for hanen
- Hva spiser de?
- Hvordan ser de ut?
- Hvor bor de hen?
- Sanger
- Dramatisering i naturen
- Rollelek i naturen
- Bruke nærmiljøet til å gi barna forskjellige inntrykk og opplevelser
- Vi følger temaet gjennom årstidene: Hva skjer med de forskjellige dyrene gjennom årstidene
- Ta vare på miljøet slik at mennesker og dyr får det bra. Plukke bær på tur.
- Gjøre barna kjent med forskjellige dyrenavn og dets habitat
- Landart
- Bli kjent med de forskjellige matgruppene :Hvor kommer maten vår fra?

Mattelek

Geitekillingen som kunne telle til ti

0-3år:

For å arbeide med mattelek i Læringsverkstedet Midtunbråtet DoReMi barnehage for barn i alderen 0-3år, vil vi ved å bruke eventyret om Geitekillingen som kunne telle til ti, gjøre barna kjent med tallene fra 1-10. Ved å knytte tallene til dyrene i eventyret, vil vi også gi barna en forståelse rundt begreper innenfor mengde, som for eksempel mange dyr, ingen dyr og alle dyrene. Barna vil også bli kjent med begreper innenfor posisjon og plassering, ved at man snakker om rekkefølgen dyrene kommer i. Hvem er først, i midten og hvem er sist inn på båten. Her vil vi også gjøre barna kjent med størrelser, ved at vi kan sortere dyrene som skal ombord på båten. Vi kan undre oss med barna om dyrene skal oppi båten, under båten, vedsiden av eller over (preposisjoner). Samt at en kan

Snakket om fenomenene flyte – synke. Hva kan flyte på vannet og hva bare synker rett ned til bunnen. Ved å prøve oss på å lage egne båter vil barna få erfare hva som er bra å bruke får å få en båt til å flyte på vannet.

For å bli kjent med geometriske figurer som runding, firkant og trekant, vil vi blant annet bruke båten som et redskap. Båten kan ha runde vinduer, firkantede sitteplasser og flagg som er trekantet. Her er det kun fantasien som setter grenser.

Vi vil bruke konkrete hjelpemiddel for å formidle eventyret til barna, men for å gjøre dem enda bedre kjent med eventyret, vil vi også bruke hele kroppen vår for å dramatisere hendelsesforløpet. Her vil vi dramatisere alt fra hvordan dyrene beveger seg, hvilket tempo hvert dyr går i, til om noen bruker 2 eller 4 bein når de går, osv.

3-6år:

For å arbeide med mattelek i Læringsverkstedet Midtunbråtet DoReMi barnehage for barn i alderen 3-6år, vil vi ta eventyret om geitekillingen som kunne telle til ti et steg videre enn målet for barna fra 0-3år. Ved å bli kjent med eventyret, vil vi gi barna erfaring med å telle fra 1-10, samtidig som vi vil gi dem en utvidet forståelse ved å for eksempel baklengstle og rekketelle.

Ved å dramatisere eventyret med barna, vil vi bruke kroppen som redskap for å øve på balanse og mengdetrening. I tillegg til å bruke kroppen, vil vi bruke konkrete hjelpemiddel for å dramatisere eventyret. Ved hjelp av konkrete kan man sortere dyrene etter størrelse, mengde og bruke dem som visuell hjelp til å gjøre dette konkret for barna. Telle dyrene, legge de i grupper på 2 eller 3 dyr, se dyrene som et antall som representerer tallet 10. Her vil vi også undre oss mer med barna om hvorfor geitekillingen bare teller til 10? Kan vi telle lenger? Er det plass til flere på båten? Hvor mange må av for at det skal bli 10 dyr på båten, hvis det er 12 dyr som hoppet på? Osv.

Båten vil også her kunne brukes som redskap til å arbeide med kjennskap til geometriske former. Her vil vi utvide barnas kunnskap, ved å snakke om rundingen som sirkel, firkanter som kvadrat og rektangel og fortsette arbeidet med trekkanter.

Hjertedagen:

Geitekillingen som kunne telle til ti

Fase 1: Jeg

- Selvbilde – hvem er jeg?
- Selvfølelse – egen mestring, utvikling, trygg på seg selv
- Mine følelser – Forstå/gjenkjenne/navngi
- Egen vilje og grenser

Geitekillingen:

- Selvbilde og selvfølelse: vi vil bruke eventyret aktivt som en måte å sette ord på selvfølelse og selvbilde, da blant annet ved å vise til teksten/fortellingen:
«Da han kom til en vannpytt, stod han lenge og så på speilbildet sitt i vannet» Her kan vi bruke teksten til å under oss sammen med barna: Hvordan ser jeg ut?, Hvordan ser du ut? Hva gjør meg til meg og deg til deg? Sette pris på seg selv og oppdage hva som er positivt med å være meg.
- Mine følelser, egen vilje og Egne grenser: vi vil bruke eventyret aktivt som en måte å sette ord på følelser og reaksjoner, da blant annet ved å vise til teksten/fortellingen

;«Og da bjellekua skjønnte det, ble den sint.» Vi skal bli kjent med de ulike følelsene våre. Hvordan kjennes de inni kroppen? Hvordan synes de utad? Hva er det som fremkaller de ulike følelsene? Gode følelser, vonde følelser, bra og dårlige følelser. Hvordan kan jeg jobbe med, og forstå mine følelser? Hvordan gi beskjed om egne følelser og sette grenser for seg selv. Vi knytter hjerteprogrammet og «Grønne tanker, glade barn» opp til dette.

Fase 2: Du

- Hjerte for andre
- Vennskap
- Dele
- Sosial kompetanse
- Toleranse
- Ta vare på hverandre
- Ta hensyn til hverandre

Geitekillingen:

«Hva er det du rauter for? sa bjellekua.»

Her kan vi sette ord på det å bry seg om andre, tenke på hvordan andre har det, hvordan påvirker det jeg gjør, andre? Det å være en god venn.

Forskjeller og likheter, vi er alle likeverdige. Like på innsiden og forskjellig på utsiden. (sånn er jeg, og sånn er du!)

Vise omtanke, gi komplimenter, inkludere, ta hensyn.

Fase 3: VI

- Lekemønster
- Samspill i gruppe
- Samarbeid
- gruppelek
- Fantasi
- Sangleker, regelleker, Felleslek

Geitekillingen:

- «Kom og hjelp, gol hanen. – Skuta synker! Da ble alle dyrene redde, men så skreik hanen igjen: – Er det noen av dere som kan telle?» Dette utdraget fra eventyret kan være med å sette ord på hvordan vi kan snakke med hverandre slik at vi samarbeider og inkluderer hverandre.

Vi har da fokus på å gi barna erfaring med hvordan komme inn i lek på en positiv måte, hvordan inkludere og invitere andre inn i lek, gjensidig respekt i leken, felles rammer og regler for lek/alle skal bli hørt og ha rett til å ytre seg, kunne jenke/belite seg i lek (inngå kompromiss), kunne ta innspill fra andre og spille videre på det, fantasilek og frilek, Regelleker og sangregler, lek i fellesskap med både større og mindre grupper. Dra nytte av hverandres styrker og svakheter, sammen er vi gode!

Et godt måltid

Rammeplanens fagområde **Kropp, bevegelse, mat og helse** er en del av selve stammen i vårt pedagogiske konsept og inngår derfor som del av innhold og arbeid med alle våre fem fagtema.

Læringsverkstedets barnehager skal være en arena hvor barn får oppleve matglede og matkultur. Vi har i samarbeid med Ryfylkekokken Frode Selvaag og Arne Brimi utviklet «Et godt måltid». Gjennom «Et godt måltid» har vi også fokus på et sunt og variert kosthold, norsk kulturtradisjon og en hyggelig atmosfære. Barna er aktive deltakere i hele prosessen med planlegging, tilberedning av maten, gjennomføring av selve måltidet og opprydding etterpå. Måltidet for oss handler om mer enn bare å spise. Måltidet er en arena for fellesskap og samspill, mestring, gode opplevelser og samtaler. Dette er en del av hvert enkelt barns danningprosess og bidrar til utvikling av barnas sosiale kompetanse.

I Læringsverkstedet DoReMi Midtunbråtet barnehage lager barna på storsonen måltid tre dager i uken. Et smøremåltid der en baker egent brød, et måltid til å ta med på tur og ett varmlunsj måltid som førskolebarna lager fra bunn sammen med matansvarlig for «et godt måltid»- programmet til Læringsverkstedet. På storsonen lager de egen varmlunsj en dag i uken. Småsonen baker også eget brød til smørelunsj måltidet.

De resterende dagene i uken får barna mat fra cateringselskapet Beredt.no

Bakgrunnsdokumenter

Lov og forskrifter

- Lov om barnehager (barnehageloven) (2005)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)

Læringsverkstedets dokumenter

- Verdiplattform
- Veilederen «Vår pedagogikk»
- Handlingsplan mot mobbing i barnehagen
- Virksomhetsplan

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

- Fra eldst til yngst, overgang barnehage-skolen (2008)

Veiledere fra Utdanningsdirektoratet

- Håndtering av kriser og sorg i barnehagen (2014)
- Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat (2013)
- Barns trivsel – voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen (2012)

Lenker til aktuelle hjemmesider

- [Læringsverkstedet](#)
- [Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)
- [Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)
- [PBL - Private barnehagers landsforbund](#)